

Вінницький національний технічний університет
Кафедра філософії та гуманітарних наук

Гречановська О. В.

**РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАПИСАННЯ ПРОЕКТІВ
ТА ТЕМИ ПРОЕКТІВ З ДИСЦИПЛІНИ
«ІННОВАЦІЙНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ
СУЧАСНОЇ ОСВІТИ»**

Методичні вказівки

Для магістрів всіх спеціальностей

Вінниця, ВНТУ

2020

1. Рекомендації студентам щодо написання навчальних проектів.

Типи проектів:

1. Дослідницькі – потребують добре обміркованої структури, визначеної мети, продуманості методів, в тому числі експериментальних методів обробки результатів.

Структура: визначення теми, її аргументація, актуальність, визначення предмета і об'єкта досліджень, висунення гіпотез розв'язання проблеми, вибір шляхів розв'язання проблеми.

2. Творчі – не мають певної структури спільної діяльності, вона підпорядковується кінцевому результату, інтересам учасників проекту. Може мати різні форми представлення: рукописний журнал, колаж, відеофільм, свято тощо.

3. Ігрові – учасники беруть собі визначені ролі, обумовлені характером і змістом проекту (персонажі, існуючі особистості...), імітують їх соціальні і ділові стосунки, які ускладнюються вигаданими ситуаціями. Домінуючим видом діяльності стає гра.

4. Інформаційні – спрямовані на збирання інформації про явище, ознайомлення з цією інформацією, її аналіз і узагальнення. Структура: мета проекту, методи отримання інформації, методи обробки інформації, результат (реферат, доповідь), презентація.

5. Практико-орієнтовані – результат діяльності учасників чітко визначено з самого початку, орієнтований на інтереси учасників (документ, проект закону, рекомендації тощо). Проект передбачає складання сценарію діяльності, визначення функції кожного проектанта.

6. Навчально-телекомунікаційні проекти - спільна навчально-пізнавальна, творча або ігрова діяльність учнів-партнерів; підґрунтям є комп'ютерна телекомунікація, яка має спільну мету дослідження певної проблеми, узгоджені методи, способи діяльності, спрямована на досягнення

спільного результату діяльності; проекти такого виду завжди мають міжпредметні зв'язки та більш глибоку інтеграцію знань.

Етапи і зміст проектної роботи

1. *Пошуковий*: визначення теми та мети проекту, пошук та аналіз проблеми, висування гіпотези, обговорення методів дослідження.

2. *Аналітичний*: аналіз вхідної інформації, пошук оптимального способу досягнення мети проекту, побудова алгоритму діяльності, покрокове планування роботи.

3. *Практичний*: виконання запланованих кроків.

4. *Презентаційний*: оформлення кінцевих результатів, підготовка та проведення презентації, „захист” проекту.

5. *Контрольний*: аналіз результатів, коригування, оцінка якості проекту.

Будь-який навчальний проект, незалежно від типу, має однакову структуру. На основі теоретичних положень та практичної діяльності можна навести основні етапи проектування:

1. Визначення теми й мети проекту, його типу, кількість учасників.
2. Визначення джерел, засобів збору, методів аналізу інформації, засобів представлення результатів, встановлення критеріїв оцінки, розподіл завдань по групах.
3. Збір інформації, самостійна робота учасників проекту щодо вирішення індивідуальних чи групових дослідницьких, творчих завдань.
4. Аналіз результатів, формулювання висновків.
5. Захист проектів, колективне обговорення, оголошення зовнішньої оцінки результатів і процесу дослідження.

Основні вимоги до оформлення проекту.

Проект ґрунтується на науковому підході до теми і містить посилання на відповідну літературу, її перелік, висновки та аналіз дослідника.

1. Проект виконується державною мовою, подається в письмовому або друкованому варіанті.
2. Обсяг – близько 10 - 15 сторінок тексту:
 - ✓ формат аркушів А4;
 - ✓ шрифт 14 пт;
 - ✓ усі поля по 2 см.;
 - ✓ інтервали між рядками 1,5;
 - ✓ абзац 1,25;
 - ✓ сторінки нумеруються внизу.
3. Титульний аркуш: відомості про навчальний заклад, тип проекту, відомості про виконавця або групу виконавців роботи (прізвище, ім'я, по батькові, група, якщо учасники проекту з різних груп), дисципліна з якої виконується проект, керівник проекту, рік написання роботи.
4. Зміст проекту визначає структуру роботи з послідовною назвою всіх розділів, висновків, використаних джерел, назви додатків, номери сторінок.
5. Обов'язковий план роботи включає:
 - ✓ вступ, який включає в себе: актуальність теми, предмет та об'єкт дослідження, мета, завдання, новизна, практичне або теоретичне значення проекту.
 - ✓ основну частину з поділом на складові частини: містить огляд наукової літератури, розкриває сутність проблеми та її зміст, аналізує практичний матеріал і т.д.
 - ✓ висновок, що розкривають не лише зміст теми, але і особисте відношення до даної теми;
 - ✓ список використаних джерел.
6. При складанні плану треба пам'ятати, що у пунктах плану називають основні питання теми. Перший та останній пункти співвідносяться як вступ та висновки тексту. Кожен пункт має бути коротким, чітким, відповідати

змісту виділеної частини. Пункти складного плану можна розбивати на підпункти.

2. У кінці роботи подається бібліографічний список – «Список використаних джерел». У бібліографічному списку джерела використовуються наскрізна нумерація. Бібліографічні описи джерел мають обов'язково містити прізвище та ініціали авторів, назви їхніх праць, місто та рік видання, видавництво, кількість сторінок видання.

7. Подання ілюстрацій, таблиць, формул:

– ілюстрації, таблиці, формули від основного тексту виділяються вільними рядками зверху та знизу;

– ілюстрації (карти, схеми, фотографії, діаграми, креслення) та таблиці слід подавати після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка, наприклад «Рис. 1.2.». Номер рисунку, його назва та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

8. Оформлення презентації.

- відомості про навчальний заклад, назва роботи без лапок, тип проекту, відомості про виконавця або групу виконавців роботи (прізвище, ім'я, по батькові, група, якщо учасники проекту з різних груп), дисципліна з якої виконується проект, керівник проекту, рік написання роботи;
- план проекту;
- відповідність темі проекту;
- естетичне оформлення презентації (кольорова гама, фотоматеріали, картинки, відеоматеріали і т.п.);
- висновки;
- використанні матеріали (інтернет-посилання фото та відео

матеріалів).

9. У проектах можна використовувати аудіо та відео матеріали.
10. Одне зі питань, якщо це передбачає тема проекту – є практична частина, що при захисті проекту студент або група студентів має продемонструвати та його опис представити в друкованому вигляді проекту (уривок уроку, інноваційні технології, педагогічні ситуації і т.п.).

2. Теми проектів з дисципліни

«Інноваційні та психологічні аспекти сучасної освіти»

Окрім запропонованих тем проектів, студенти можуть обирати теми самостійно відповідно тематиці дисципліни.

1. Болонський процес як засіб інтеграції й демократизації вищої освіти (зарубіжний та вітчизняний досвід).
2. Освіта в Античний період. Педагогічні погляди Аристотеля, Сократа, Платона.
3. Особливості виховання і навчання на Русі.
4. Етнопедагогіка.
5. Дидактика вищої школи та її основні концепції.
6. Психологічний та педагогічний аспекти засвоєння студентами знань.
7. Лекція у вищій школі як провідна форма організації навчання і як основний вид навчальних занять.
8. Самостійна робота студента (СРС) як засіб засвоєння навчального матеріалу.
9. Освіта третього віку: європейський досвід та українські реалії.
10. Стадії розвитку інтелекту в концепції Піаже.

11. Пасивна форма лекцій та їх роль в навчальному процесі.
12. Активна форма лекцій та їх роль в навчальному процесі.
13. Семінарське заняття як вид навчальних практичних занять студентів ЗВО.
14. Педагогічна технологія як інноваційна модель організації навчального процесу.
15. Експеримент як складова частина наукового дослідження.
16. Навіщо людям емпатія?
17. Мобінг, боулінг та кібербулінг: реалії сьогодення.
18. Інтернет простір як сучасна платформа освіти: бажане та дійсне.
19. Психологія та реклама.
20. Математичні методи опрацювання результатів дослідження та їх значення в педагогічному дослідженні.
21. Педагогічна психологія.
22. Інтерактивні технології навчання у вищій школі.
23. Педагогічна майстерність викладача вищої школи.
24. Візуальні лекції та їх особливість.
25. Проблеми самореалізації в роботах американського психолога А. Маслоу.
26. Проблеми адаптації студентів молодших курсів у ЗВО.
27. Імідж викладача.
28. Маніпуляції у педагогічному спілкуванні.
29. Невербальні основи педагогічного спілкування.
30. Ігрові форми навчальної роботи в навчально-виховному процесі вищої школи.
31. Ділова гра у навчально-виховному процесі вищої школи.
32. Міжособистісні стосунки в групі. Лідерство.
33. Традиційні та інноваційні методи викладання в системі української освіти: перспективи, результативність, недоліки
34. Дистанційна освіта
35. Культура спілкування викладача ВНЗ, педагогічне спілкування.

36. Конфлікти та психологія конфлікту при спілкуванні.
37. Особливості вербальної та невербальної поведінки, культура мовлення, педагогічний такт викладача.
38. Особливості педагогічного спілкування.
39. Психологія успішного спілкування.
40. Маніпуляції у спілкуванні, розпізнавання та захист від маніпуляції.
41. Види емпатії та її роль у педагогічному процесі.
42. Характеристика конфліктів в студентському середовищі.
43. Міжкультурні та міжетнічні конфлікти, їх вплив на адаптацію та самооцінку студентів.
44. Культура спілкування під час конфліктної ситуації.
45. Виховання як предмет педагогічної науки.
46. Виховна система на основі духовних цінностей.
47. Основи роботи куратора студентської групи.
48. Конфлікт як основа людського буття (історично-філософський екскурс).
49. Вплив взаємин між викладачем та студентом на «Я-концепцію» майбутнього фахівця технічних спеціальностей.
50. Конфлікти у студентській групі та шляхи їх вирішення.
51. Сучасні форми організації навчального процесу з ЗВО.
52. Конфліктологічна культура у становлення майбутнього фахівця технічних спеціальностей.
53. Ліпон Соннді та роль його теорій у сучасні психології.
54. Традиційні та інноваційні технології навчання: загальні характеристики.
55. Стилі навчання Девіда Колба.
56. Вплив групи на поведінку особистості.
57. Стенфордський тюремний експеримент та його результати.
58. Сила соціального впливу та конформізм.
59. Теорії інтелекту в психології та педагогіці.
60. Зік Рубін та метод емпіричної оцінки кохання.

61. Теорії лідерства або як стати лідером?
62. Ілюзія сприйняття.
63. Тренінгові технології навчання.
64. Роль Інтернету в освітньому процесі.
65. Освіта та ІТ-технології.

Теми проектів з дисципліни

«Інноваційні та психологічні аспекти сучасної освіти»

Окрім запропонованих тем проектів, студенти можуть обирати теми самостійно відповідно тематиці дисципліни.

1. Болонський процес як засіб інтеграції й демократизації вищої освіти (зарубіжний та вітчизняний досвід).
2. Освіта в Античний період. Педагогічні погляди Аристотеля, Сократа, Платона.
3. Особливості виховання і навчання на Русі.
4. Етнопедагогіка.
5. Дидактика вищої школи та її основні концепції.
6. Психологічний та педагогічний аспекти засвоєння студентами знань.
7. Лекція у вищій школі як провідна форма організації навчання і як основний вид навчальних занять.
8. Самостійна робота студента (СРС) як засіб засвоєння навчального матеріалу.
9. Освіта третього віку: європейський досвід та українські реалії.
10. Стадії розвитку інтелекту в концепції Піаже.
11. Пасивна форма лекцій та їх роль в навчальному процесі.
12. Активна форма лекцій та їх роль в навчальному процесі.
13. Семінарське заняття як вид навчальних практичних занять студентів ЗВО.
14. Педагогічна технологія як інноваційна модель організації навчального процесу.
15. Експеримент як складова частина наукового дослідження.
16. Навіщо людям емпатія?
17. Мобінг, боулінг та кібербулінг: реалії сьогодення.
18. Інтернет простір як сучасна платформа освіти: бажане та дійсне.
19. Психологія та реклама.
20. Математичні методи опрацювання результатів дослідження та їх значення в педагогічному дослідженні.
21. Педагогічна психологія.

22. Інтерактивні технології навчання у вищій школі.
23. Педагогічна майстерність викладача вищої школи.
24. Візуальні лекції та їх особливість.
25. Проблеми самореалізації в роботах американського психолога А. Маслоу.
26. Проблеми адаптації студентів молодших курсів у ЗВО.
27. Імідж викладача.
28. Маніпуляції у педагогічному спілкуванні.
29. Невербальні основи педагогічного спілкування.
30. Ігрові форми навчальної роботи в навчально-виховному процесі вищої школи.
31. Ділова гра у навчально-виховному процесі вищої школи.
32. Міжособистісні стосунки в групі. Лідерство.
33. Традиційні та інноваційні методи викладання в системі української освіти: перспективи, результативність, недоліки
34. Дистанційна освіта
35. Культура спілкування викладача ВНЗ, педагогічне спілкування.
36. Конфлікти та психологія конфлікту при спілкуванні.
37. Особливості вербальної та невербальної поведінки, культура мовлення, педагогічний такт викладача.
38. Особливості педагогічного спілкування.
39. Психологія успішного спілкування.
40. Маніпуляції у спілкуванні, розпізнавання та захист від маніпуляції.
41. Види емпатії та її роль у педагогічному процесі.
42. Характеристика конфліктів в студентському середовищі.
43. Міжкультурні та міжетнічні конфлікти, їх вплив на адаптацію та самооцінку студентів.
44. Культура спілкування під час конфліктної ситуації.
45. Виховання як предмет педагогічної науки.
46. Виховна система на основі духовних цінностей.
47. Основи роботи куратора студентської групи.
48. Конфлікт як основа людського буття (історично-філософський екскурс).

49. Вплив взаємин між викладачем та студентом на «Я-концепцію» майбутнього фахівця технічних спеціальностей.
50. Конфлікти у студентській групі та шляхи їх вирішення.
51. Сучасні форми організації навчального процесу з ЗВО.
52. Конфліктологічна культура у становлення майбутнього фахівця технічних спеціальностей.
53. Ліпон Соннді та роль його теорій у сучасній психології.
54. Традиційні та інноваційні технології навчання: загальні характеристики.
55. Стили навчання Девіда Колба.
56. Вплив групи на поведінку особистості.
57. Стенфордський тюремний експеримент та його результати.
58. Сила соціального впливу та конформізм.
59. Теорії інтелекту в психології та педагогіці.
60. Зік Рубін та метод емпіричної оцінки кохання.
61. Теорії лідерства або як стати лідером?
62. Ілюзія сприйняття.
63. Тренінгові технології навчання.
64. Роль Інтернету в освітньому процесі.
65. Освіта та ІТ-технології.

Вінницький національний технічний університет
Кафедра філософії та гуманітарних наук

Самостійна робота № 1.

з дисципліни «Інноваційні та психологічні аспекти сучасної освіти»
для магістрів усіх спеціальностей

Тест «Стилі засвоєння нового / навчання Девіда Колба».

Виконав студент(ка) _____

Факультет _____ Група _____

Викладач _____ О.В. Гречановська

Вінниця, ВНТУ

2022

Уявіть себе в ситуації, коли Ви навчаєтесь чомусь вам новому.

Нижче ви бачите дев'ять рядків із чотирма словами в кожній. Порівняйте слова в кожному рядку і розподіліть бали наступним чином: поставте «4» для слова, яке найбільше підходить для опису вашого стилю навчання, «3» - для менш придатного, «2» – ще менш придатного та «1» для слова, яке найменше підходить для вас.

Повторіть для кожного рядка. Перевірте, що бали слів в одному рядку не повторюються. Будьте чесними. Не витрачайте надто багато часу на кожен рядок, оцінка має бути спонтанною!

1	пріоритезувати	відчувати	резюмувати	практикуватися
2	приймати	спостерігати	аналізувати	не діяти
3	відчувати	дивитися	зважувати	робити
4	приймати	реагувати	оцінювати	ризикувати
5	інтуїція	відповідь	логіка	питання
6	конкретизувати	спостерігати	теоретизувати	активізувати
7	орієнтований на сьогодні	обмірковувати	орієнтований на майбутнє	застосовувати
8	досвід	спостереження	ідея	експеримент
9	емоційний	в очікуванні	раціональний	залучений
	СЕ	СО	АТ	АЕ
	(2 3 4 5 6 8 9)	(1 2 3 6 7 8 9)	(1 2 3 4 5 6 9)	(1 3 4 6 7 8 9)

Розподіл балів

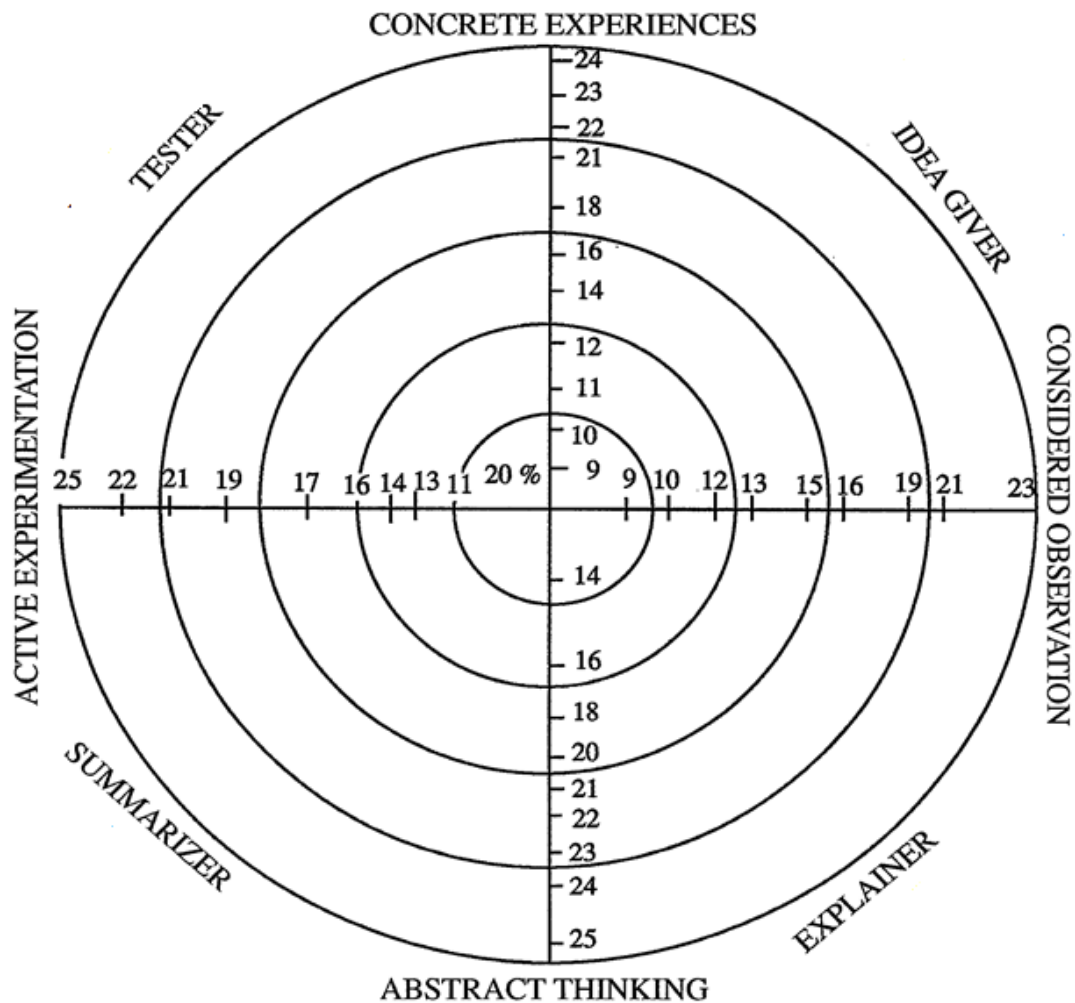
1. У кожному стовпці складіть бали для слів з рядків, номери яких вказані у дужках унизу відповідного стовпця. У першому стовпці «Конкретний Досвід» (Concrete Experiences – СЕ) складіть бали для слів з рядків 2, 3, 4, 5, 6, 8 та 9. Слова з рядків 1 та 7 відповідно у підрахунку не беруть участі.

У другій колонці «Обдумування і Спостереження» (СО) складіть бали для слів з рядків 1, 2, 3, 6, 7, 8 і 9. Не враховуйте бали для решти слів. Повторіть цю процедуру для колонок (АТ – Абстрактна Концептуалізація та АЕ – Активне експериментування).

2. Після того, як ви порахували бали для кожної колонки, позначте відповідні точки на графіку «Профіль переваг у навчанні».

3. З'єднайте точки прямими лініями.

Профіль переваг в освоєнні нового

СТИЛІ ОСВОЄННЯ НОВОГО / НАВЧАННЯ ДЕВІДА КОЛБА

Усвідомлення власного стилю навчання дозволяє вибрати найбільш підходящі методики та способи вивчення нового.

Спостерігач / Генератор ідей – Якщо Ви за тестом є спостерігач, то зазвичай не берете участь у діяльності. На зборах, мабуть, сідаєте у задніх рядах. Перш ніж ухвалити будь-яке рішення, ви любите збирати різного роду інформацію. Ви вважаєте за краще спочатку побачити, як розвивається ситуація, а лише потім висловити свою думку. Ймовірно, вам від природи властива обережність. Ви вмiєте дивитись на речі з різних боків. Ви найкраще проявляєте себе у ситуаціях, що передбачають генерацію ідей, наприклад, «мозковий штурм». Люди з цим стилем мають великі культурні інтереси та люблять збирати інформацію. Вони зацікавлені в людях, мають гарну уяву, емоційні та бувають сильні у мистецтві. Вважають за краще працювати в групах і отримувати персональний зворотний зв'язок.

Ваш девіз: «Спочатку я маю це обміркувати».

Теоретик - Якщо Ви є теоретиком, то схильні вибудовувати логічну послідовність подій, щоб підігнати їх під певну модель. Ви любите шаблони, системи та правила. Полюбляєте бути незалежним та аналітичним. Ви можете бути корисними для ретельного аналізу і не відкинете ідею просто тому, що вона не збігається з вашим світоглядом. Вам скоріше потрібне ясне, чітке пояснення, ніж практика. Людей із цим стилем більше залучають до теорій, що логічно звучать, ніж до підходів, що мають практичну цінність. Їм притаманні розвинене логічне мислення та методичність, вони воліють крок за кроком просуватися до вирішення проблеми, ставлять багато запитань. Для них характерна деяка відстороненість і аналітичний склад розуму, до вподоби завдання, які потребують інтелектуальних зусиль, недовірко ставляться до інтуїції та нестандартного мислення, віддаючи перевагу побудові моделей та систем. У навчальних ситуаціях люди цього стилю віддають перевагу читанню, лекціям, дослідженням аналітичних моделей, їм потрібен час на ретельне обмірковування.

Ваш девіз: «Подивимося, як це узгоджується з...»

Випробовувач / Прагматик – Якщо Вам притаманний стиль прагматик, значить Ви завжди прагнете перевірити ідеї на практиці. Ви завжди експериментуєте, хочете займатися справою, а не просто розмовляти. Прочитавши щось цікаве, ви відразу загораетесь бажанням це здійснити. Люди з цим стилем навчання можуть вирішувати проблеми і використовуватимуть отримані в процесі навчання знання для того, щоб знайти вирішення практичних питань. Вони віддають перевагу технічним завданням, менш зацікавлені особистісними та міжособистісними аспектами. Ці люди – найкращі у практичному використанні ідей та теорій. Вони прагнуть знайти практичні рішення, швидко спробувати і перейти до дії. Не схильні заглиблюватися в теорію. Віддають перевагу експериментам, пошукам нових ідей, які можна одразу випробувати в реальних умовах. Діють швидко і впевнено, підходять до всього по-діловому, приземлено, з азартом беруться за вирішення проблем, що виникають.

Ваш девіз: «Має існувати кращий спосіб».

Діяч / Експериментатор - Стиль діяча характеризує Вас як людину, яка без довгих роздумів засукує рукави і береться за справу. Ви насолоджуєтесь безпосередністю вражень і раді всьому новому. Ви вважаєте за краще спочатку робити, а потім думати, швидше покладаєтеся на інтуїцію, ніж на логіку. Вам подобається бути активним, і, зіткнувшись із проблемою, ви негайно кидаєте всі сили на її вирішення. Можливо, ви товариські від природи. Вам подобається бути в центрі подій та уваги, і Ви вважаєте за краще займати активну позицію, а не залишатися стороннім спостерігачем. Люди цього стилю зазвичай покладаються на інформацію, надану іншими, а не проводять власний аналіз. Цей стиль найбільш корисний там, де потрібна дія та ініціатива. Для виконання завдань люди з цим стилем воліють працювати у команді. Вони ставлять цілі та активно працюють над їх досягненням.

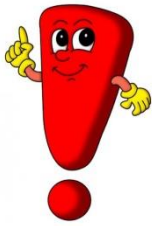
Ваш девіз: «Все у житті потрібно спробувати».

Як і будь-яка модель поведінки, ця модель – не чіткий набір правил.

Проте більшість людей виявляють досить сильну приналежність до одного з цих стилів. Здатність «перемикатися» між різними стилями - не те, що дається багатьом легко і природно.

Простіше кажучи, люди, які мають чітку перевагу в стилі навчання, найбільш ефективно навчаються, якщо процес організований відповідно до їх уподобань.

Наприклад, теоретикам буде не комфортно, якщо їм буде дано якесь завдання без чітких інструкцій. А Діячі, швидше за все, будуть розчаровані, якщо їх змусять читати купу правил та інструкцій, і не дадуть можливості якнайшвидше випробувати все на практиці.

Завдання: *Опишіть теорію навчання Девіда Колба.*

Визначте свій стиль у засвоєнні нового. Опишіть результати тестування.

Вінницький національний технічний університет
Кафедра філософії та гуманітарних наук

Самостійна робота № 2.

з дисципліни «Інноваційні та психологічні аспекти сучасної освіти»
для магістрів усіх спеціальностей

Особистісний опитувальник — ОПКДЕ

(організованість, працелюбство, колективізм, допитливість, естетичний розвиток)

Виконав студент(ка) _____

Факультет _____ Група _____

Викладач _____ О.В. Гречановська

Вінниця, ВНТУ

2022

Особистісний опитувальник — ОПКДЕ.

Ставлення до людей, до речей, до праці, до себе

Мета: Даний опитувальник дозволяє дослідити п'ять основних якостей особистості, які найбільш компактно виражають структуру особистості з точки зору її соціальної сутності та головні індивідуально психологічні особливості: організованість, працелюбство, колективізм, допитливість, естетичний розвиток.

Ви берете участь в дослідженні індивідуальних особливостей особистості, яке проводиться з метою допомогти Вам розібратись в собі та намітити шляхи самовиховання. Прочитавши запитання, дайте відповідь «Так», «Ні» або «Не знаю». Уявляючи свою поведінку в тій чи іншій ситуації, намагайтесь бути об'єктивним

Текстовий матеріал.

1. Я планую справи на наступний день звечора.
2. Чорнову роботу (миття посуду, копання городу і т.д.) виконую без бажання.
3. Життя групи проходить повз мене.
4. Читаю до заняття не тільки основну, а й додаткову літературу.
5. Я люблю співати.
6. Я завжди радію успіхам інших людей.
7. Люблю наводити порядок у себе вдома.
8. Заперечую, коли мене вибирають на керівні посади.
9. В мене не вистачає часу слідкувати за книжковими новинками.
10. Зустрівши витвір мистецтва (книгу, музику, спектакль), можу розчулитись до сліз.
11. Часто в мене не виходить зробити те, що я намітив.
12. Свої обіцянки я завжди виконую.
13. Мені завжди доводиться кому-небудь допомагати.
14. Серед джерел інформації віддаю перевагу телебаченню і кіно.

15. Моє тіло відгукується на танцювальну музику.
16. Вважаю, що готуватись до всіх уроків не можливо.
17. Можу декілька годин підряд ефективно займатись фізичною роботою, фізичними вправами.
18. Ніколи не втрачаю можливості побувати в театрі, музеї.
19. Важку задачу краще списати в сусіда, ніж розв'язати самому.
20. Буває, що під час театральної вистави я їм цукерки, морозиво.
21. На моєму робочому столі переважно порядок.
22. Головне для мене - зробити роботу вчасно, а якість - як вийде.
23. Нестриманість та високий тон допустимі, якщо відстоюєш свою правоту.
24. Інколи я кажу вголос не те, що думаю.
25. Беру участь у художній самодіяльності.
26. Я, як правило, затягую з відповіддю на отриманий лист.
27. Доглядаю тварин.
28. В мене постійно виникають ідеї про те, що можна зробити в групі.
29. Займаючись розумовою діяльністю, можу пожертвувати розвагами, відпочинком.
30. Декілька разів в житті мені довелось збрехати.
31. Повернувшись додому в брудному взутті, я відразу приводжу його у порядок.
32. У період вимушеної бездіяльності (очікування чого-небудь, хвороба і т.д.) знаходжу собі заняття.
33. Якщо людина має зв'язки, я намагаюсь зав'язати з нею дружбу.
34. Буває, що на заняттях я виказую спірну точку зору, виражаю розбіжності з думкою студентів, викладача.
35. Мене хвилює гра акторів на сцені.
36. Інколи я тільки роблю вигляд, що розумію співрозмовника, щоб не здатись нерозумним.

37. Часто в мене не вистачає терпіння довести розпочату справу до кінця.

38. Виконання загальних обов'язків в класі приносить мені задоволення.

39. Рівень моїх розумових здібностей достатній.

40. Під час танцю для мене головне - просто рухатись.

41. Не відкладаю на завтра те, що можу зробити сьогодні.

42. Правила поведінки в громадських місцях я виконую.

43. На засіданнях переважно мовчу, хоча маю свою точку зору.

44. Мої інтереси вимагають терпіння, ретельності.

45. Є полотна живопису, перед якими я простояв не одну хвилину.

46. Зайнятість суспільною, домашньою роботою, спортом і т.д. погано впливає на моє навчання.

47. Погано виконана робота не дає мені спокійно відпочивати.

48. Я завжди радію, отримуючи важке завдання.

49. Заради свого маленького відкриття годинами, тижнями вирішую одну і ту ж проблему.

50. Я дуже слідкую за своїм зовнішнім виглядом.

51. Ситуація, коли на один день випадає три уроки, до яких потрібно готуватись, не лякає мене, так як підготовку до них я планую зазделегіть.

52. Якщо на суботнику мені не дали обладнання, я використовую те, що є під руками.

53. Якщо мій товариш відстає в навчанні, роботі, знаходжу можливість, щоб йому допомогти.

54. Не пропускаю ні одного заходу в культурному житті міста.

55. Якщо передають класичну музику, а не естрадну, я вимикаю приймач.

56. Часто я вибігаю на заняття, не поснідавши.

57. Домашня праця не є для мене тягарем.

58. Не терплю критичних зауважень.

59. Підручника мені досить, щоб підготуватись до заняття.
60. Я завжди переходжу вулицю в зазначеному місці.
61. Можу пропустити заняття без всяких причин.
62. Інколи я викидаю дрібне сміття через вікно.
63. Під час сварки не підбираю виразів, можу сказати грубе слово.
64. Коли товариші обмінюються цікавою науковою інформацією, я, як правило, тільки слухаю.
65. Я збираю платівки з класичною музикою.
66. В моєму житті були ситуації (моменти), які мені не хочеться згадувати.
67. Можу декілька годин підряд займатись розумовою діяльністю.
68. Якщо відповідаючий на уроці не може зв'язати двох слів, мені смішно.
69. Не знаючи відповіді на запитання, надіюсь на підказку.
70. Мені подобається розважатись з голосно увімкненим магнітофоном.
71. Якщо настане смуга невдач в навчанні, в мене проходить бажання займатись.
72. Я завжди погоджуюсь з тією оцінкою, яку мене ставить викладач.
73. Постійно отримую якісь громадські доручення.
74. Я люблю навчатися.
75. Збираю книги з живопису, репродукції.
76. Кожну річ я завжди кладу на місце.
77. Виконання чорнової роботи вважаю приниженням особистості.
78. Можу підтримати розмову на будь-яку тему.
79. На занятті мені так і хочеться дати запитання по темі викладачу.
80. Серед всіх подарунків надаю перевагу квітам.
81. Коли випадає пропускати уроки, мені якось не по собі.
82. Люблю доглядати рослини.
83. Літні люди нервують мене своєю повільністю, буркливістю.
84. При будь-яких обставинах надаю перевагу роботі над розвагами.

85. Красиво зроблена річ надихає мене на створення чогось подібного.
86. Мій стиль - ліквідувати прогалини в знаннях під час екзаменів.
87. Люблю відтягувати роботу в надії на те, що мені допоможуть.
88. Якщо мене критикують - в боргу не залишусь.
89. Мені достатньо загального знайомства з подіями, нехай інші шукають їх суть.
90. Не встигаючи виконати те, що намітив, знаходжу собі виправдання.
91. Я приходжу хвилин за десять до занять.
92. Люблю довгі перерви в заняттях, роботі.
93. Я погоджусь на безкоштовну додаткову роботу після виконання завдання.
94. Життя здається мені сірим та сумним.
95. Коли я присутній на концерті, в мене виникає бажання теж стати виконавцем.
96. Я роблю ранкову зарядку.
97. Мені не подобається витратити час на нецікаву, хоч і потрібну чорнову роботу.
98. Поважаю людей, які можуть —діставати фірмові речі.
99. Я часто захоплююсь новою справою, та згодом охолоджуюсь.
100. В мене не вистачає терпіння додивитись кінофільм, знятий за класичною літературою.
101. Якщо я добре готуюсь до дисципліни (гуманітарного, суспільствознавства), то інші уроки залишаються непідготовленими.
102. Взевшись за роботу, роблю її як найкраще.
103. Люблю пожартувати над відповідаючим товаришем: підказати невпадат, скорчити гримасу і т.д.
104. Надаю перевагу отримувати нову інформацію від людей, а не з книг.
105. Інколи я лушу зернята, їм що-небудь на уроці, в кіно, трамваї.
106. Часом я вибігаю на заняття, не застеливши постіль.

107. Під час виконання господарських справ, наприклад, в поході, я почуваю себе невпевнено.

108. Якщо на суботнику не вирішено, що потрібно зробити, я беру це на себе.

109. Зберігаю вирізки, виписки з журналів.

110. Читаючи книгу, я, як правило, випускаю опис природи.

111. Громадські доручення виконую без нагадування.

112. Під час господарчих робіт думаю про відпочинок, намагаючись швидше виконати завдання.

113. Якщо я бачу в аудиторії безлад (брудна дошка, сміття, стільці не на місці і т.д.), то відразу ж наводжу порядок.

114. Під час підготовки до занять товариші звертаються до мене пояснити незрозуміле.

115. У вільний час малюю, вишиваю, граю на музичному інструменті і т.д.

Обробка результатів: Проставляються бали за співпадання по шкалам якостей особистості. Сумується кількість балів по кожній шкалі. Будується профіль по п'яти якостях особистості.

Аналіз результатів: Максимальна кількість набраних балів по кожному показнику – 20. Рівень розвитку якостей можна визначити як:

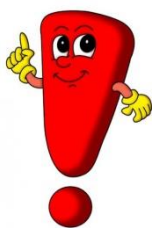
високий – 17-20;

вище середнього – 13-16;

середній – 9-12;

нижче середнього – 5-8;

низький – 0-4.

Завдання: *Визначте які із особистісних якостей у Вас переважають.*

Опишіть позитивні та негативні сторони переважаючих у Вас якостей та проаналізуйте їх вплив на професійну діяльність.

Ключ

Організованість	Працелюбство	Колективізм	Допитливість	Естетичний розвиток
1 – так	2-ні	3-ні	4-так	5-так
6 - так- неправда	7-так	8-ні	9-ні	10 - так
11-ні	12-так- неправда	13 - так	14-ні	15 - так
16-ні	17-так	18 - так- неправда	19-ні	20-ні
21 - так	22-ні	23-ні	24 -ні- неправда	25 - так
26-ні	27 - так	28 - так	29 - так	30 -ні- неправда
31 - так	32 - так	33 —ні	34 - так	35 - так
36 - ні- неправда	37-ні	38 - так	39-ні	40-ні
41 - так	42-так- неправда	43-ні	44 - так	445 - так
46 - ні	47 - так	48 - так- неправда	49 - так	50 - так
51 - так	52 - так	53 - так	54-так- неправда	55-ні
56-ні	57-ні	58-ні	59-ні	60-так- неправда
61-ні	62-ні	63 - ні	64-ні	65 - так
66 - ні- неправда	67 - так	68-ні	69-ні	70-ні
71-ні	72-так- неправда	73 - так	74 - так	75 - так
76 - так	77-ні	78 - так- неправда	79 - так	80 - так
81 - так	82 - так	83-ні	84-так- неправда	85 - так
86-ні	87-ні	88-ні	89-ні	90 -ні- неправда
91 - так	92-ні	93 - так	94-ні	95 - так
96 - так	97-ні	98-ні	99-ні	100 - ні
101 - ні	102 - так	103 - ні	104 - ні	105 - ні
106 - ні	107 - ні	108 - так	109 - так	110-ні
111-так	112 – ні	113-так	114 - так	115 - так

Вінницький національний технічний університет

Кафедра філософії та гуманітарних наук

Самостійна робота № 3.

**Визначення показників та форм агресії
за методикою А. Басса та А. Дарки (адаптація О. Осницького)**

Для магістрів всіх спеціальностей

Викона (в / ла) _____

Факультет _____ Група _____

Викладач: О. В. Гречановська

Вінниця, ВНТУ

2023

Самостійна робота № 3

Особистісний опитувальник, розроблений А. Бассом і А. Дарки в 1957 р. і призначений для діагностики агресивних і несприятливих реакцій.

На думку авторів, під агресивністю можна розуміти властивість особистості, що характеризується наявністю деструктивних тенденцій, в основному в області суб'єктно – суб'єктних відносин.

Ймовірно, деструктивний компонент людської активності є необхідним у творчій діяльності, так як потреби індивідуального розвитку з неминучістю формують в людях здатність до усунення і руйнування перешкод, подолання того, що протидіє цьому процесу.

Агресивність має якісну і кількісну характеристики. Як і всяка властивість, вона має різну ступінь вираженості: від майже повної відсутності до її граничного розвитку. Кожна людина повинна володіти певним ступенем агресивності. Відсутність її призводить до пасивності, відомості, конформності і т.д.

Визначення показників та форм агресії за методикою А. Басса та А. Дарки (адаптація О. Осницького)

Мета: навчитися визначати власні показники та форми агресії відповідно ключу запропонованої методики та ознайомитися з психологічною термінологією.

Завдання:

- ✓ Згідно методики визначте та охарактеризуйте результати своїх показників.
- ✓ Дайте визначення поняттям «агресія», «комформність», «ворожість», «прихильність», «депресія».
- ✓ Проаналізуйте вплив агресії на студентське середовище та результативність засвоєння знань.

Процедура дослідження:

Пропонується прочитати твердження і з'ясувати, наскільки воно відповідає стилю поведінки, способу життя досліджуваного, та дати відповідь: “так”, “мабуть, так”, “мабуть, ні”, “ні”.

Текстовий матеріал:

1. Іноді я не можу подолати бажання комусь нашкодити.
2. Іноді я можу пліткувати про людей, яких недолюблюю.
3. Я легко роздратовуюсь, але й легко заспокоююсь.
4. Якщо мене не улестити, прохання не виконаю.
5. Не завжди одержую те, на що маю право.
6. Знаю, що люди говорять про мене за мою спиною.
7. Якщо не схвалюю вчинки інших людей, даю їм це відчуття.
8. Якщо обманюю когось, відчуваю почуття провини.
9. Мені здається, що я здатен ударити людину.
10. Ніколи не нервуюся настільки, щоб кидати речі.
11. Завжди розумію чужі недоліки.
12. Коли встановлене правило не подобається мені, хочу його порушити.
13. Інші люди завжди вміють використовувати сприятливі обставини.
14. Мене непокоять люди, які ставляться до мене надто дружньо.

15. Часто не погоджуюся з людьми.
16. Іноді міркую над безсоромними речами.
17. Якщо хтось ударить мене, я йому не відповім.
18. Коли я розгніваний, я грюкаю дверима.
19. Я більше роздратований, ніж здається.
20. Якщо хтось намагається керувати мною, я роблю все навпаки.
21. Мене пригнічує моя доля.
22. Вважаю, що деякі люди мене не поважають.
23. Не можу втриматися від суперечки, якщо люди не згодні зі мною.
24. Уникання роботи повинно викликати почуття провини.
25. Хто грубо ставиться до мене або моєї сім'ї, буде обов'язково покараний.
26. Я не здатен на грубі жарти.
27. Мене охоплює гнів, коли наді мною насміхаються.
28. Коли люди виставляють себе керівниками, я намагаюся довести їм протилежне.
29. Майже щотижня бачу когось із тих, хто мені не подобається.
30. Дуже багато людей заздять мені.
31. Вимагаю, щоб люди поважали мої права.
32. Мене пригнічує факт, що я мало чого роблю для своїх батьків.
33. Люди, які постійно дратують мене, заслуговують на ляпас.
34. Від злості іноді буваю похмурим.
35. Якщо до мене ставляться гірше, ніж я на те заслуговую, я не засмучуюсь.
36. Якщо хтось намагається порушити мій настрій, я не звертаю уваги.
37. Іноді я дуже заздрю, хоча й не показую цього.
38. Іноді мені здається, що наді мною насміхаються.
39. Навіть коли злюся, не вдаюся до "міцних" виразів.
40. Хочу, щоб мої гріхи були пробачені.
41. Якщо хтось ударить мене, лише інколи даю здачі.
42. Ображаюся, коли не виходить по-моєму.
43. Іноді люди дратують мене своєю присутністю.
44. Немає такої людини, до якої б я відчував ненависть.
45. Мій принцип: "Ніколи не довіряй чужинцям".
46. Якщо хтось дратує мене, я ладен сказати про нього все, що думаю.
47. Роблю багато такого, про що потім жалкую.
48. Якщо злюся, можу вдарити кого-небудь.
49. З десятирічного віку у мене не було сплесків гніву.
50. Часто відчуваю себе так, ніби ось-ось вибухну.
51. Якби люди знали, що я відчуваю, мене б вважали важкою людиною.
52. Завжди думаю про те, які приховані причини змушують людей робити щось приємне для мене.
53. Коли на мене кричать, я кричу у відповідь.
54. Невдачі пригнічують мене.
55. Встряваю у бійки не більше й не менше за інших.
56. Можу пригадати такі випадки, коли хапав якісь речі та ламав їх від гніву.
57. Іноді відчуваю, що можу першим почати бійку.
58. Іноді відчуваю, що життя до мене несправедливе.
59. Раніше вважав, що більшість людей говорить правду, тепер так не вважаю.
60. Сварюся тільки зі злості.

61. Коли щось вчиняю неправильно, то відчуваю провину.
62. Якщо для захисту своїх прав треба застосувати силу, я її застосовую.
63. Іноді виражаю свій гнів тим, що стукаю по столу.
64. Буваю грубим із людьми, які мені не подобаються.
65. У мене немає ворогів, які б намагалися скривдити мене.
66. Не вмію поставити людину на місце, навіть коли вона на це заслуговує.
67. Часто думаю, що живу неправильно.
68. Знаю людей, які здатні довести мене до бійки.
69. Не переймаюся через дрібниці.
70. Мені рідко здається, що люди намагаються зробити мені щось погане.
71. Часто погрожую людям, не маючи наміру виконати погрози.
72. Останнім часом я став занудою.
73. У розмові часто підвищую голос.
74. Намагаюся приховувати погане ставлення до людей.
75. Краще погоджуся, ніж сваритимуся.

Ключ до тесту

“1” - фізична агресія - використання фізичної сили проти іншої людини.

“2” - вербальна агресія - вираження негативних почуттів як через форму (сварка, крик, вереск), так і через зміст мовних звертань до інших (погрози, прокляття).

“3” - непрямая агресія - використання у непрямий спосіб чуток, пліток та вияв афектів у криках, тупотінні ногами.

“4” - негативізм - опозиційна форма поведінки, спрямована проти авторитетів та керівництва, яка може виявлятися від пасивного опору до активних дій проти вимог, правил, законів.

“5” - роздратування-схильність до збудження, готовність виявити грубість, запальність.

“6” - підозріливість - схильність до недовіри та обережного ставлення до людей, упевненість у недобрих намірах оточуючих.

“7” - образливість - вияв ненависті до оточуючих та заздрості, що обумовлено почуттям гніву, незадоволеності однією людиною або всім світом за дійсні або уявні страждання.

“8” - почуття провини - ставлення та дії щодо себе або оточуючих, які переконані в тому, що досліджуваний є поганою людиною або діє неправильно: безсовісно, некорисно, зле.

«1»	«3»	«5»	«4»	«7»	«6»	«2»	«8»
1+	2+	3+	4+	5+	6+	7+	8+
9-	10+	11-	12+	13+	14+	15+	16+
17-	18+	19+	20+	21+	22+	23+	24+
25+	26-	27+	28+	29+	30+	31+	32+
33+	34+	35-	36-	37+	38+	39-	40+
41+	42+	43+		44+	45+	46+	47+
48+	49-	50+		51+	52+	53+	54+
55+	56+	57+		58+	59+	60+	61+
62+	63+	64+			65-	66-	67+
68+		69-			70-	71+	
		72+				73+	
						74-	
						75-	
K=11	K=13	K=9	K=20	K=13	K=11	K=8	K=11

Обробка та оцінювання результатів:

Відповіді “так” і “мабуть, так” об’єднуються, так само і відповіді “мабуть, ні” та “ні”.

У випадку збігу відповіді з ключем, ставиться 1 бал. Сума балів, помножена на коефіцієнт, вказаний внизу таблиці кожного параметру агресивності, дає можливість одержати нормовані показники, які характеризують індивідуальні й групові результати (нульові значення не враховуються).

Сумарні показники:

(“1” + “2” + “3”): 3 = ІА - індекс агресивності;

(“6” + “7”): 2 = ІВ - індекс ворожості.